

Pálení čarodějnic

Tato tradice pochází ze středověku a říká se jí také Filipojakubská noc, Keltové nazývali tuto noc Beltine, což znamená v překladu „oheň“ a v Německu to byla Valpružina noc, podle tehdejší léčitelky Walprugy.

Ve středověku lidé věřili, že zlo a temné síly mají největší moc právě v noci z 30. dubna na 1. května. Tuto noc prý čarodějnice přilétaly na košťatech na určená místa a slavily svůj **sabat**. Vařily lektvary a jedy a prováděly různá kouzla, škodící lidem. Tančily čarodějnické tance. Nejznámější sletiště čarodějnic v Čechách a na Moravě byla: hora Plešivec, Haltrava v Chodsku, Petrovy kameny v Jeseníkách, Beskydy a Třístoličník na Šumavě.

(**Sabat** je tradované označení nočního orgiastického shromáždění čarodějnic vedených Ďáblem. O čarodějných sabatech se mluví zejména v souvislosti s pronásledováním čarodějnic, k němuž docházelo v Evropě především v 15-18. století.)

Jak probíhalo pálení čarodějnic

Čarodějnice byly symbolem zla a lidé se jejich symbolickým upálením od zla očišťovali. Přitom prováděli různé rituály na očistu a ochranu sebe, zvířat a svých domovů. Hranice se zapalovaly na návrších. Nasbíralo se 7 druhů dřeva včetně jalovce a do poskládané hranice se usadila figurína čarodějnice. Tu zapálil ten muž z vesnice, který měl jako poslední svatbu. Zároveň se zažehlo ještě dalších sedm ohňů jako magická ochrana před požárem. Tyto ohně pak mládež přeskakovala. Když začali ohně dohořívát, lidé od nich zapálili pochodně a odcházeli s nimi do luk a polí, kde ještě tancovali a zpívali a tím zaháněli zlé síly.

Ke zvykům spojeným s touto nocí také patřilo, že si děvčata vyrobila z dřívěk malý křížek, který hodila do potoka a podle toho, kam doplul, odhadla, jestli se vdají ve své vesnici nebo v jiné. Nahé ženy obcházely s pluhem vesnici, aby ochránily před zlými silami úrodu. Lidé nosili váčky s ochrannými bylinami, tzv. škapulýře. Pronášeli ochranné modlitby a zaříkávání. Za okna se dávaly posvěcené větvičky, aby ochránily dům. Ochranná moc byla připisována šeříku, proto se často sázel před vrata. Tam se také zapichovali ostré pruty a větve s trny a vidle, aby se čarodějnice zranila. Před dům se kreslili magické kruhy a kříže, těch se čarodějnice bály. Na práh se dávaly vyryté drny trávy, věřilo se, že čarodějnice nemůže do domu, dokud nespočítá všechna stébla trávy a jelikož jich bylo hodně, trvalo by jí to až do rána a to už by pozbyla svoji moc. Údajně se čarodějnice měli bát hluku, takže se střílelo z pistolí, práskalo se bičem, bouchalo se dřevem a železem. 1. května po rozeznění zvonů se vykuřovaly ochrannými bylinami chlévy a domy.

Dnešní podoba zvyku

Dnes je pálení čarodějnic spíše zábavou dětí a mládeže. Postaví se hranice, obvykle na hřišti nebo louce, většinou nechybí stánek s občerstvením. Do hranice dřeva se zastrčí figurína čarodějnice, vyrobená ze slámy a starých hadrů. Hranice se zapálí a čarodějnice v ní shoří. U ohně se opékají špekáčky, tančí se, hraje a zpívá, pořádají se různé hry, volby Miss čarodějnice, hrají se scénky, soutěží se ve znalosti bylin a lektvarů apod.. Do vzduchu se vyhazují zapálená košťata, střílejí se dělobuchy a ohňostroje.

Související pranostiky

Prší-li na svatého Filipa a Jakuba v noci – bude úrodný rok

Na Jakuba a Filipa zelená se každá lípa

Filipa a Jakuba mráz – to obilí plný klas

Kolik Filipa Jakuba krapek – tolik sena kopek

Víte, že o filipojakubské noci se prý dají najít poklady? Je ale zapotřebí mít u sebe kapradinu, hostii nebo svěcenou křidu. Zkusíte to?